

Rómarkirkjan, Viðareiðisprestur og huldumaðurin.

Tað eru nú lídnir nakrir dagar síðani presturinn á Viðareiði gjörði sítt óstórtliga álop á Föroya fornu kirkju, Rómarkirkjuna, og tað hava fleiri pennar lagt uppi í blaðskrivning vegna álop prestsins. At tað fór stríð at standa av tí, at ein prestur í 1931 loyvir sær at fara soleiðis fram, sum Viðareiðisprestur gjörði, var sjálvandi, eins og tað altið var eyðseð, at hann sum prestur fór at standa nærum einsamallur í víggi. Tí tað er at minnst, at presturinn er umboðari fyri bert einari grein av tí stóra stamtræði kristindómsins, sum allar aðrar greinir spretta úr, og ein kann illa hoggja hinar greinirnar uttan at nerla við stammuna, sjálfvan kristindómin. Og tað er mín og okkara áskoðan, at allar greinirnar mega eiga frítt vakstrarloyni; men er slammán so róttolín, sleppur Viðareiðisprestur samtíða illa uttanum, at so stendur illa til hjá greinum, eisini hjá honum sjálfum á Viðareiði. Presturinn hevur tí eisini verið tikið nakað hvassliga fyri sín atburð, ein atburður, ið eingi mentaði hvít kristin menniskjur á okkara dögum góðkenna, men presturinn hevur hildið, at at hetta hevur hóskað honum, og tað kann væl vera, at so er.

Sum eg havi nevnt, vil valla hvít kristi fólk fylgja harra Knudsen presti, tá ið hann vil prógva, at hann og hansara áskoðan er grein av einari róttolnari stammu. Men hin grái, huldumaðurin í „Dimmu“, ið altið er á ferð, tá ið umræddur at siga um ein og annan tað, ið ikki kann leggjast kristinnavn til, hann ríður í hernað við Viðareiðispresti. Hin grái letur til at hava verið til staðar, ikki bert tá ið trúbrøtingin kom til landa, men eisini fyrr, og letur tí bert sína alklóku áskoðan til sjónar, revsar Rómarkirkjuna og kínur Viðareiðispresti — og fer so aftur í hellið, til „Dimma“ ella Viðareiðisprestur hevur brúk fyri honum. Eg missunni ikki Viðareiðispresti sín stríðsfelag, huldumannin, oh nei, ein froyast til at siga „væl gagnstætt“.

Eg eri fullvisur um — og tað viðgangi eg — at sagan er ógreið um stríðin, táið ið kristnismenn vunu blóðigan sigur. Sagan greiður ikki gjøllari frá enn so, at tað væl kann hugsast at hetta stríð stóð í mannafalsdali — so huldumaðurin hjá „Dimmu“ kann gott fara aftur í hellið eftir at have afsagt sín Kendelse.

Til „hann sjálfvan“ á Viðareiði, havi eg ikki stórt at flyta, tí tess er hansara forssvar so ullint í samanburði við hansara fyrsta

óstórtliga álop, men tá ið hann vil nokta ella forsvara, hvat teir kristnu gjördu í Grikklandi og fyrigykla fólkí aðrar orsøkir, so má tað á sannast, at Rómarkirkjan

an enn tann dag í dag, stendur „med en vis Glorie om sig“ í samanburði við Viðareiðisprest og huldumannin.

M. S. Viðstein.

Glimrende Resultat af „Ísvirkis“ Silde-Ekspedition.

Færøske og danske Fiskere har ved Island i udmærket Samarbejde opfisket 20.000 Tdr. Sild i Løbet af 6 Uger.

M/S. „Th. Stauning“ og Moderskibene „Hans Tavsens“ og „Fulton“ ankommer til København.

»Social-Demokraten«, København, skriver i Anledning af den heldigt tilendebragte Sildeekspedition følgende:

Andelselskabet »Ísvirki« førte i Begyndelsen af indeværende Aar forskellige Forhandlinger med ledende Forretningsmænd og Politikere i København for at forsøge at skabe Interesse for Udrustning af en større Fiskeriekspedition, hvis Opgave skulde være at fange en Del af den Sild, der aarlig konsumeres her i Landet. Hensigten var den, at udrüste en Fangstekspedition under dansk Flag med dansk-færøsk Mandskab. Hidtil er den her i Landet spiste Siltsild og Kryddersild osv. indført fra Udenlandet, og da det er almindelig bekendt og videnskabelig fastslaaet, at Silden er en af vore allermost værdifulde Fisk som Næringsmiddel betragtet, vil man ikke undre sig over, at Indførslen drejer sig om 25,000 a 30,000 Tønder aarlig.

Vanskelighederne overvindes.

Det var ikke nogen let Opgave at skaffe Interesse for denne Sag for »Ísvirkis« Talsmænd. I henværende Kredse var man paa Forhaand skeptisk indstillet overfor den Tanke, Danmark som Selvforsyner af Siltsild og Kryddersild, og naar man erindrer, hvor vanskeligt det hidtil har været at skaffe Ørenlyd for et Havfiskeri, ikke mindst i Betragtning af de Kapitaler, der er anbragt i de store Landes Fiskeriekspeditioner, vil man forstaa, at Vanskelighederne var

an enn tann dag í dag, stendur „med en vis Glorie om sig“ i samanburði við Viðareiðisprest og huldumannin.

M. S. Viðstein.

fiskeri noget helt nyt haande for de færøske og danske Fiskere, hvorfor man frygtede, at det første Forsøg med den kostbare Udrustning vilde give stort Tab. En Kreds af Mænd med Søfartsminister Stauning og Fiskeridirektor Mortensen i Spidsen arbejdede dog energisk videre for Planen. Finansminister Bramsnæs gav endelig Tilslutning og efter lange Forhandlinger i Finansudvalget blev Bevillingen givet.

Søfartsministeriet udnævnte derefter et Udvalg, der skulde ordne det nærmere vedrørende Sagen. Dette Udvalgs Formand blev Fiskeridirektor Mortensen, og de øvrige Medlemmer er Konsul Thygesen og Folketingsmændene Halfdan Hendriksen og Hans Nielsen.

Udvalget vedtog straks at overlade Folketingsmand Halfdan Hendriksen bistaaet af Hr. Thygesen den forretningsmæssige Ledelse af Ekspeditionen, og indtil dette Øjeblik har alt formet sig saaledes, at Ekspeditionen maa siges at være forløbet paa meget tilfredsstillende Maade.

Det blev overdraget Hr. A. Godtfredsen, der er Ekspert paa dette Omraade, at være Ekspeditionsleder, og yderligere knyttedes Kaptajnlojtnant K. Dahl samt Grosserer Lykkeberg jun. til Ekspeditionen.

Man fragtede S/S. »Hans Tavsens« og S/S. »Fulton«, og i Juni afgik de nævnte 2 Baae samt M/S. »Th. Stauning« til Fangstfeltet, hvortil de ovennævnte 12 færøske Fiskekuttere allerede var ankommet.

Naar Udgifterne ved Ekspeditionen er saa store som foran nævnt, maa det erindres, at foruden ca. 20,000 Tønder skal der bruges betydelige Mængder Materialer, Sukker, Salt, Tovværk etc., hvortil kommer 600 Stk. Sildegarn, 3 Snurpenoder, Hyre og Arbejdslønninger til Mandskab, Forplejning, Assurance etc.

200 Mand har deltaget i Fiskeriet.

Ialt deltager paa de færøske Kuttere ca. 100 Mand og herved fra et ligesaa stort Antal, altsaa godt 200 Mand. Alene Provianteringen af saa mange Mennesker under Fiskeriet er et ikke ringe Spørgsmaal at løse. Forholdet er nemlig det, at det ikke er tilladt nogen Nation at gaa til Land paa islandsk Territorium med Sild ombord uden at betale loytlige Afgifter til det islandske Sildemonopol.

Det maa erkendes, at det var en Lykke, at Regeringen fik Tilslutning fra Finansudvalget

til at yde ovennævnte Laan til Ekspeditionen, idet Forholdet ellers let vilde være blevet det, at det private Initiativ var traadt til og havde realiseret Planerne. Nu foreligger der Efterretninger om, at Fangsten, som man i heldigste Tilfælde havde regnet til 15,000 Tdr., er blevet til 20,000 Tdr., og yderligere er Forholdet det, at Arbejdet er skredet saa godt frem, at Ekspeditionen vendte hjem ca. 3 a 4 Uger forinden det oprindelig var ventet. Drivgarnskutterne er nu omringet til Snurrevaadskutteri, der begyndte i Dagene omkring 1. September under Island. M/S. »Th. Stauning« og de 2 øvrige Moderskibe »Hans Tavsens« og »Fulton« kommer nu hertil.

Det første store danske Havfiskeri er saaledes lykkedes over Forventning. Med Rette frygtede man, at dette Forsøg skulde blive et Nederlag, thi her var mange Vanskeligheder at overvinde.

Fiskerne var ukendt med Arbejdet, helt nyt Fiskemateriel skulde anskaffes. Danske og færøske Fiskere skulde samarbejde endda under Vejledning af norske Ekspertes paa hvert Skib.

Maskineriet har imidlertid i det store og hele klappet ganske godt, og nu er vi Erfaring rigere. Meget kan ordnes betydeligt billigere næste Aar, hvor vore egne Fiskere herhjemme og paa Færøerne har alt parat til at tage fat paa rette Maade og i rette Øjeblik.

„Føringar á Vestri“.)

Stýrið fyri Vestre Kirkegaard legði fyri mannaminni síðani av velvild Føroyingafelagnum út til gravarstað tveir teigar; nú rúmast har ikki fleiri gravir, og staðið kemur sum tað er tí at liggja í frið.

Tað kundi aldri annað verða, enn at tær staku gravir komu at verða ójavnar umsitnar, og tó at Felagið lat — og árliga létur — víst fyri at halda gravarstaðið ruddiligt, kom tað at skiljast burt úr grannagrovunum í tí fagra hagu, sum ein varin ansur fyri vakurlæka gjörði Vestre Kirkegaard til.

Fyri at vísa teim deyðu — og kirkjurgarðinum — fulla sonð, tóku nýliga nokur seg saman og lótu teigarnar koma undir hóskandi røkt — og liggja teir nú so, at hvorki deyð ella livandi smæðast, — og at eisini álvara kann gerast av at royna útvegað, at hesin akur má liggja friðaður við alla.

Hetta kom at kosta um átta hundrað krónur, sum eyðvitað tæy, ið seltu seg fyri tað, vilja lata. Tað verður tí ikki særliga heilt á stakfólk, men um onkur her av sama sinnalag sum Føroyingar nýrri legði uppi, skal hann hava takk.

Talað er her um tað gamla gravarstað. — Í 1924 vórð fyrsti maður grivin í tí nýggja enn stórra teigi, sum Felagið fekk útlagdan handanfyri Søndre Kapel.

— Heim til „Føringar á Vestri“ falla vit so við og við, og í hesum Føroyingafelag undir moldum vil hvør liva óðrum so, at eingin felagi sjónliga forljónast.

Stóð í Havn 15. august 1931.

Marie R. Mikkelsen,
Keymannahavn K.,
St. Kongensgade 40.

*) Henda gerir, ið hevur staðið í óðrum føroyskum blóðum, var eisini send higar, men av missgávu kemur hon fyrst nú fram her.

Blaðst.